

Studijní text

Tento studijní text je elektronickou kopií výňatku z textu a je určen pouze pro studenty Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Je určen výlučně k použití ve vyučování pro ilustrační účel nebo pro vědecké účely, jak je stanoveno v autorském zákoně (Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Studenti mohou text použít jen pro studijní účely. Je zakázáno text či jeho část jakkoliv dále šířit, kopírovat nebo používat na jiné účely, než je uvedeno výše.

Alfred Jarry: Ubu Králem.
přel. Prolog Vorlovec

HROMOSLAV

Podívejme se, matka Ubu vychází se svými strážci na schodiště!

MATKA UBU

Co chcete, pánové? Ach, to je Hromoslav!

(Dav hází kamením)

PRVNÍ STRÁŽCE

Všechna okna jsou vymlácena!

DRUHÝ STRÁŽCE

Při svatém Jiří, jsem omráčen!

TŘETÍ STRÁŽCE

Tisíc hromů, umírám.

HROMOSLAV

Házejte kamením, přátelé!

VOJVODA KLÍN

Ha! Takhle tedy! *(Tasí a vrhne se do vřavy; způsobí hroznou řež)*

HROMOSLAV

Tak pojď! Braň se, zbabělý morouse! *(Bijí se)*

KLÍN

Je po mně!

HROMOSLAV

Vítězství přátelé! Hrr na matku Ubu! *(Je slyšet zvuk polnic)* Hoj, šlechta se blíží. Rychle, zmocněme se té ohavné harpyje.

VŠICHNI

Než zardousíme starého banditu!

(Matka Ubu prchne, pronásledována všemi Poláky, výstřely a deštěm kamení)

SCÉNA III

Polská armáda na pochodu do Ukrajiny.

OTEC UBU

Tisíc hromů, Kristova noho, při telecí hlavě! Zahyneme, neboť umíráme žízni a ježto jsem unaven. Pane voják, buďte tak laskav a neste naši finanční přílbu, a vy, pane kopiník, obtěžujte se, prosím, hovniskovými vidlemi a fysikální holí, čímž ulevíte naší osobě, neboť, opakuji to znovu, jsem unaven. *(Vojáci poslechnou)*

SLOUP

Ha, vašnostpane! Je to divné, že Rusy není vidět.

OTEC UBU

Stav našich financí nám nedovoluje mít povoz podle naší míry, což je hodno politování, protože jsme se obávali, že ztrháme svého koně, a šli jsme tedy celou cestu pěšky, vedouce ho za uzdu. Ale až se navrátíme do Polska, vynalezneme s pomocí své znalosti fysiky a s užitím osvícenosti našich ministrů plachetní vůz, který bude sloužit k dopravě celého vojska.

TYČKA

Tam se žene Mikuláš Renský.

OTEC UBU

Co je tomu chlapeci?

RENSKÝ

Vše je ztraceno. Sire, Poláci se vzbouřili, Klín je zabit a matka Ubu prchá do hor.

OTEC UBU

Noční ptáku, zvíře zlověstné, sůvo z nudlí! Kdepak jsi nabral takové nesmysly? Tak to bychom tedy měli! A kdo to udělal? Sá-zím se, že Hromoslav. Odkud jdeš?

RENSKÝ

Z Varšavy, vznešený pane?

OTEC UBU

Synu hovniska mého, kdybych ti věřil, kázal bych obrátit celou armádu. Ale máš, pane chlapče, víc peří než mozku a zdály se ti nějaké hlouposti. Běž k předním hlídkám, hochu, Rusové nejsou daleko a budeme mít brzy příležitost zaútočit svými zbraněmi hovniszkovými právě tak jako pfinančními a fysikálními.

GENERÁL LASCY

Otče Ubu, nevidíte na pláni Rusy?

OTEC UBU

Opravdu, Rusové! To jsem v tom pěkně. Kdybychom se aspoň mohli ztratit, ale to vůbec nejde. Jsme na výšině a vystaveni každé ráně.

ARMÁDA

Rusové! Nepřítel!

OTEC UBU

Nuže, pánové, sešikujme vojsko k bitvě. Zůstaneme na pahorku a nedopustíme se takové pošetilosti, že bychom sestoupili dolů. Já budu uprostřed jako živoucí citadela a vy budete kroužit kolem mne. Doporučuji vám, abyste nabili do pušek tolik kulí, co se do nich vejde, protože osm kulí může zabít osm Rusů a právě o tolik míň jich budu mít já na krku. Pěší infanteristy postavíme na úpatí pahorku, aby přivítali Rusy a trošku je přizabili; kavalerii dáme do pozadí, aby se vrhla do vřavy, a dělostřelectvo umístíme kolem zde přítomného větrného mlýna, aby do toho pražilo. Co se nás týče, my setrváme ve větrném mlýnu a budeme střílet pfinanční pistull z okna. Do dveří postavíme fysikální hůl, a kdo se tam pokusí vniknout, seznámí se s hovniszkovými vidlemi!!!

DŮSTOJNÍCI

Vaše rozkazy, sire Ubu, budou provedeny.

OTEC UBU

No dobrá, však my zvítězíme. Kolik je hodin?

GENERÁL LASCY

Jedenáct dopoledne.

OTEC UBU

Tedy poobědváme, neboť Rus nepodnikne útok před polednem. Řekněte vojákům, pane generále, aby vykonali potřebu a zanotili finanční hymnu (*Lascy odchází*)

VOJÁCI A VOJVODOVÉ

Ať žije otec Ubu, náš velký finančník! Cingy-lingy, bum-ta-rá-ra!

OTEC UBU

Ach, toho bodrého lidu, zbožňuji jej! (*Přiletí ruská koule a rozbije křídlo mlýna*) Jeje, mám strach, pane Bože, je po mně! Ačkoliv... ne, nic se mi nestalo.

SCÉNA IV

PŘEDEŠLÍ; KAPITÁN, POZDĚJI RUSKÁ ARMÁDA

KAPITÁN

(*přichází*) Sire Ubu, Rusové útočí.

OTEC UBU

No a co má být, co mám dělat? Já jim to přece neporadil. Přesto však, pánové z financí, připravme se k boji.

GENERÁL LASCY

Druhá koule!

OTEC UBU

Já tu přece nemusím být! Tady prší železo a olovo a mohli by-

chom tu poškoditi svoji drahocennou osobu. Pojd' me dolů. *(Všichni poklusem sestupují. Bitva právě začala. Všichni zmizí v kotoučích dýmu na úpatí pahorku)*

RUS

(bije kolem sebe) Za Boha a za cara!

RENSKY

Ach, umírám!

OTEC UBU

Kupředu! A tebe, pane, až popadnu, protože jsi mi ublížil, slyšíš? Ty ožbrundo s tou bouchačkou, co nechce spustit!

RUS

Cože, jen se podívejte! *(Střelí na něho z revolveru)*

OTEC UBU

Ach, och, jsem raněn, jsem provrtán, jsem naveskrz, jsem zaopatřen, jsem pochován. Oho, ale přece jen! Aha, už ho mám! *(Roztrhá ho)* Tu máš! Teď můžeš zase začít!

GENERÁL LASCY

Kupředu! Nepovolme, překročme příkop! Vítězství je naše!

OTEC UBU

Myslíš? Až doposud cítím na čele víc boulí než vavříků.

RUŠTÍ JEZDCI

Hurrá! Místo pro Cara!

(Přichází car, provázen přestrojeným Obrubou)

POLÁK

Ach, Spasiteli! Zachraň se, kdo můžeš! Car je tu!

DRUHÝ

Bože na nebi! Přechází příkop!

TŘETÍ

Ten klacek poručík pobil čtyři za sebou!

KAPITÁN OBRUBA

Cože, vy ještě nemáte dost? Tu máš, Jene Soběský, to je tvůj díl! *(Skolť ho)* A teď na ostatní! *(Vraždí Poláky)*

OTEC UBU

Kupředu, přátelé! Chyťte toho syčáka! Rozsekejte je na guláš! Vítězství je naše! Ať žije rudý Orel!

VŠICHNI

Kupředu! Hurrá! K sakru! Chyťte toho holomka!

KAPITÁN OBRUBA

Při svatém Jiří, klesám!

OTEC UBU

(poznává ho) Aj, tos ty, Obrubo! Aj, milý příteli! Jsme opravdu šťastni právě tak jako moje družina, že tě zas vidíme. Opeču si tě na mírném ohníčku. Pánové z financí, rozdělte oheň. Oj, aj, oj! Jsem mrtev! Trefila mě přinejmenším rána z kanónu. Bože můj, odpusť mi mé hříchy. Ano, byla to skutečně rána z kanónu.

KAPITÁN OBRUBA

Byla to rána z pistole nabitě prachem.

OTEC UBU

Co, ty se mi ještě vysmíváš? Do díry! *(Vrhne se na něho a rozsápe ho)*

GENERÁL LASCY

Postupujeme na všech stranách, otče Ubu.

OTEC UBU

Vidím, vidím. Už ale nemohu, jsem hrozně zkopán, chtěl bych si sednout na zem. Ó, má láhev!

GENERÁL LASCY

Veźmíte si carovu, otče Ubu.

OTEC UBU

Však už tam letím. Vzhůru! Hovnicková šavle, konej svou

povinnost, a vy, pfinanční vidle, nezůstávejte pozadu! Necht' fysikální hůl pracuje s ušlechtilou řevnivostí a rozdělí se s dřevíčkem o čest skolit, vykuchat a zužitkovat moskalského vladaře. Kupředu, náš pane pfinanční koni! (*Řítí se na cara*)

RUSKÝ DŮSTOJNÍK

Do stěhu, Veličenstvo!

OTEC UBU

Tu máš! Ó, au! Ale počkejte! Ach, pane, promiňte, nechte mne na pokoji. Jemine, já to přece neudělal naschvál! (*Utká. Car ho pronásleduje*)

OTEC UBU

Panenko Maria, ten zběsilý mne pronásleduje. Co jsem udělal, velký Bože? Aha, tady musím zase zpátky přes příkop. Jé, cítím ho za sebou a příkop před sebou. Odvahu, zavřu oči! (*Přeskočí příkop. Car do něho spadne*)

CAR

Tak, teď jsem v tom!

POLÁCI

Hurrá! Car je v tom!!

OTEC UBU

Sotva si troufám se ohlédnout! Je v tom. Dobře na něj – a všichni na něj! Hola, Poláci, dejte se do něho ze všech sil, ten něco vydrží, mizera! Nemám odvahu podívat se na něho, ale naše předpověď se rozhodně vyplnila, fysikální hůl dělala pravé divy a nemůže být nejmenší pochyby, že bych ho byl nadobro usmrtil, kdyby nevysvětlitelná hrůza nebyla potlačila a zmařila projevy naší chrabrosti. Náhle však jsme byli nuceni odpoutat se od nepřítele a za svoji spásu vděčíme jenom svému jezdeckému umění právě tak jako pevným nohám svého pfinančního koně, jehož rychlostí jedině jeho síla se vyrovná a jehož lehkost je jeho slávou, jakož i hloubce příkopu, který se jako na zavolanou vyskytl pod nohou

nepřítele zde přítomného Velmistra Pfinancí. To je všechno velmi krásné, ale nikdo mě neposlouchá. Tak prosím, už to zase začíná! (*Ruští dragouni podniknou útok a vyproští cara*)

GENERÁL LASCY

Tentokrát je všemu konec.

OTEC UBU

Ach, konečně příležitost upláchnout! Nuže tedy, páni Poláci, vpřed! Totiž vlastně vzad.

POLÁK

Zachraň se, kdo můžeš!

OTEC UBU

No tak, jede se! To je lidí, to je lidí, jak se z tohohle dostanu? (Někdo do něho vrazí) No tak! Ty, poslouchej, dávej pozor, nebo poznáš ohnivou udatnost Velmistra Pfinancí. Aha, už je pryč, zmizme, a zčerstva, dokud se Lascy nedívá. (*Odejde, načež přejde car a ruská armáda, pronásledující Poláky*)

SCÉNA V

Jeskyně v Litevsku. Sněží.

OTEC UBU, SLOUP, TYČKA

OTEC UBU

To je psí počasí! Mrzne, až to praští, a osoba Velmistra Pfinancí tím doznává škody.

SLOUP

Hoho, vašnostpane Ubu, vzpamatovali se voni už z toho strachu a běhu?